

Interpellation angående LVU

Till Socialnämndens ordförande

Fler och fler barn omhändertas med hjälp av lagen om vård av unga (LVU) varje år. I vår kommun hade vi inga omhändertagningar under 2014 men därefter har detta ökat för varje år. Fram till juli 2017 hade det tagits 12 sådana beslut bara under året.

För några månader sedan var en pappa i lokaltidningen och berättade om att Danderyd felaktigt tvångsomhändertagit hans dotter och han hade inte fått upprättelse på 2 år. Det visade sig enligt artikeln handla om att en familjebehandlare dragit fel slutsatser och på vaga grunder fattade socialnämnden sedan beslut om LVU.

Media skildrar ofta hur socialtjänsten orätt skiljer barn från sina föräldrar och även hur barn inte skiljs från föräldrar som borde det. Exempel på det senare är Yara och Bobbie. Bakom detta finns en okänd orsak, utredningarna är inte rättssäkra.

Hur vet man om en utredning är rättssäker? Bo Edvardsson¹ har sedan åttiotalet granskat 100 tals utredningar som socialtjänsten gjort och är djupt kritisk till hur de är utförda. Gemensamt för dem är att man inte använder vetenskaplig utredningsmetodik. Utredningar baseras till stor del på obekräftade uppgifter och inte med barnet i fokus. Bilaga till interpellationen är en bild över hur det ser ut på 24 utredningar som är granskade av en ideell organisation. Där framgår hur illa underbyggda utredningarna är och i avsaknad av nödvändiga vetenskapliga utredningsmetoder.

Socialtjänstens handläggare har ingen eller mycket låg utbildning i utredningsmetodik. De just nyutbildade har 15 poäng med litet fokus på just vetenskaplig utredningsmetodik och de äldre har ingen utbildning alls i detta. För att kunna göra en rättssäker utredning så behöver man 30 högskolepoäng. Dessa utredningar som görs är sedan grund för beslut i socialnämnden och om/när föräldern sedan försöker få sin sak hörd i Förvaltningsrätten ligger utredningarna även där som grund. Om utredningen är av dålig kvalitet och allt därefter sedan bedöms efter denna så är föräldrarnas (och barnets) chanser att få rätt mycket begränsade. Det är därför det är så viktigt att socialtjänstens utredningar görs rättssäkert.

Politikerna, som på dessa utredningar, ska fatta livsavgörande beslut och har det yttersta ansvaret måste begära att de tydligt kan se hur de är utförda. Det vill säga att om utredningen är rätt utförd så är den transparent och det framgår hur man gått tillväga för att samla in, säkerställa och analysera informationen som ingår. Att även se till att berörd förälder med sitt ombud får möjlighet att närvara

¹ Bo Edvardsson är docent i psykologi, leg psykolog samt docent i socialt arbete. Han har sedan 80-talet undervisat, forskat, gjort research samt skrivit undervisningslitteratur med fokus på socialtjänstens utredningar för barnets bästa. Se hans omfattande insatser på www.vetenskapligutredningsmetodik.nu

inför ett beslut om LVU på Socialnämndens möte är ytterligare ett sätt att kunna ställa direkta frågor och få svar som höjer rättssäkerheten.

Att bli utsatt för LVU som barn är en traumatisk upplevelse. Det finns statistik på hur barn som omhändertagits av samhället är drabbade av högre andel misslyckande i skolan, åtta gånger högre självmordsrisk, högre andel blir kriminella, i högre grad än andra barn ägnar sig åt självskadebeteende och missbruk av droger. Detta är känt, det är fakta. Detta måste ställas mot vilken risk de utsätts för att vara kvar hos sina föräldrar. Idag baseras utredningar ofta på en obefintlig riskanalys, där man tror sig se en risk, alltså tror! Om det föreligger vanvård så måste samhället ingripa men vad som anses vara vanvård idag har förändrat sig jämfört med tidigare. Enbart att en förälder har en diagnos som ADHD är till exempel inte en tillräcklig anledning. Där är det oerhört viktigt att man följer socialtjänstlagens intention och kartlägger familjens resurser och nätverk och försöker se hur man kan stötta och hjälpa utan att flytta på barnet.

BBIC, är inte en vetenskaplig utredningsmetodik. Denna modell beskriver vad som måste täckas in i utredningen men inte hur man vet att det man får veta är sant. För att få veta vad som är sant måste man använda exempelvis källkritik, precisering, bestyrkande, systematisk replikering osv.

Med anledning av denna information undrar jag:

1. Vad är orsaken till att så många barn under 2017 tvångsomhändertagits med hjälp av LVU?
2. Har kommunens socialtjänst utredare nödvändig utbildning i vetenskaplig utredningsmetodik?
 - i. Om inte alla har det, finns det någon plan för att de som inte har det ska utbildas?
 - ii. Hur, om det finns en sådan plan, ser den ut?
3. Vilka vetenskapliga utredningsmetoder (BBIC är inte en sådan) används för utredningar inom socialtjänsten?
4. Hur säkerställer socialnämnden att de utredningar ni får er tillhanda är rättssäkra?
5. Hur vanligt är det i Danderyd att nämnden träffar föräldrarna som är berörda i anslutning till det möte där beslut ska tas om eventuellt LVU?
6. Informerar tjänstemännen föräldrarna om att de har rätt till att delta med sitt ombud i nämnden inför ett sådant beslut?
7. Med anledning av det fall som beskrevs i lokaltidningen, hur har socialtjänsten och socialnämnden agerat för att åtgärda de misstag som begåtts?
8. Finns det en "lessons learned" plan för att undvika liknande misstag?

För Sverigedemokraterna Danderyd den 29 november 2017

Christer Erestål

Sverigedemokraterna Danderyd

Bilaga 1.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Vårdnadstvutredning	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										
SOL-utredning															x	x	x	x	x	x				
LVU-utredning																					x	x	x	x
INFORMATIONSSAMLING																								
1. Källkritik	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
2. Precisering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
3. Basfrekvens	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
4. Alternativa tolkningshypoteser	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
5. Bestyrkande	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
6. Systematisk replikering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
7. Falsifiering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
8. Transparent & dokumenterad utredningsmetodik	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
UTREDNINGSFASER																								
1. Informationsinsamling	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
2. Analys	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
3. Riskbedömning	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
4. Resurssammanställning & - analys	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
5. Bedömning	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
6. Konsekvensanalys	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

Av de 24 granskade utredningarna använde endast en av alla utredningarna en av alla nödvändiga utredningsmetoderna (det markerade J:et för ja – N står för nej). Aldrig fanns en riskbedömning, en resurssammanställning och analys, och aldrig heller en konsekvensanalys. De andra utredningsfaserna var undermåliga (JN innebär att de genomgåts men var undermåliga).

- Ett bottenapp för rättssäkerheten, frigörandet av människors resurser och barnets bästa!

Detta är ett arbete utfört av den ideella organisationen Barnets Bästa.

Man har granskat 24 utredningar bestående av vårdnadstv/SOL/LVU och testat dem för 8 utredningsmetoder under 6 faser av utredningen. Som kan ses är resultatet oerhört nedslående.

Källa: ISBN 978-91-983959-2-1

www.barnetsbasta.org